

Disputatio physica de colore Aethiopium, qui vulgo nigritye ... / [Martin Eckhard Lucan].

Contributors

Lucan, Martin Eckhard, active 1683.
Waldschmidt, Johann Jakob, 1644-1687.
Philipps-Universität Marburg.

Publication/Creation

Marburgi Cattorum : Typis Joh. Jodoci Kürsneri, 1683.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/cjj2e4p7>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

DISPUTATIO PHYSICA
De
COLORE
ÆTHIOPUM,
Qui vulgò
NIGRITÆ,

QUAM

DEO benignè adjuvante

Sub PRÆSIDIO

JOHANNIS JACOBI
Waldschmied /

ARCHIATRI HASSIACI, MEDICINÆ
DOCTORIS, Ejusdemque & PHYSICES
PROFESSORIS ORDINARII,

Publicè defendendam suscipiet

D. 15. Martii, H. L. C.

MARTINUS ECKHARDUS
LUCANUS, Wolffhagiâ Hassus.

MARBURGI CA TTORUM,

Typis JOH. JODOCI KÜRSNERI, Acad. Typ
Anno MDCLXXXIII.

I. N. F.

§. 1.

Undus regitur opinionibus & trahit sua quemque voluptas. Usque adeò facile à teneris asuescimus, ut etiam illa quæ naturâ deformia sunt, primoque intuitu horrorem injiciunt, temporis diuturnitate nobis tandem grata fiant & accepta, imò sub eximiæ pulchritudinis specie oculis glaucoma, ipsi verò phantasiæ fucum faciant, quod enim longa introducitur consuetudine, tandem in legem abit, cum magna vis insit & phantasiæ & consuetudini, ut non rarò ipsi naturæ vim faciant, & ceu dictatores fasces imperii in œconomia animali præsertim verò inter homines obtineant. Argumento sunt Nigritæ, colore non imaginatione aut præjudicio sed vero sui ologio tristi atq; inamœno præditi; Quãvis enim nigredo nobis omnibus ferè sit invisâ, & ipsis cum tenebris pœnisq; infernalibus quid habeat commune, ipsis tamen Nigritishæreditarius hic color usq; adeò placet, ut non solùm cacodæmonem colore illo indignum censeant, sed & alia turpia quævis candidissimo ceu inauspicato colore designent: in sua autem nigredine triumphant, & superbiant, hosque omnibus præferant, qui atro hoc colore ad splendorem usque tincti incedunt, de cujus coloris causa antehac abscondita impræsentiarum dicturi sumus. Faxit Deus ut feliciter & pro voto.

A

§. 2.

§. 2. Nolo autem ipsis cum Theologis in Nigritarum inquirere originem & Natales, non nescius, quod contentionis ferram hactenus strenuè traxerint, utrum Æthiopes ortum suum habeant à Chamo filio Noachi, qui inter Noachi filios primus vel nativitate vel imperio fuit, & in prima post diluvium mundi divisione Arabiam, Syriam, Ægyptum & universam Africam obtinuit; quem post maledictionem parentis atro carbone notatum fuisse existimant, ut omnes ejus posterì similem corporis habitum similemque colorem acquisiverint, & in hunc usque diem possideant. An verò etiam ante diluvium vixerint Æthiopes, cum æque eo tempore terræ incolæ varias ejus tum frigidas tum calidas regiones dubio procul inhabitaverint? Quippe nihil ad rem facere videtur, quod chamus significet nigrum calidum & exustum, sic enim sequeretur, eum ab utero æthiopem fuisse, neq; colorem illum demum maledictionis fuisse effectum. Et quamvis hodiè omnes ferè Arabes & Afri colore nigro tincti sint, nequaquam tamen inde inferre licet, quod propterea Chamus, cujus posterì has terras occupârunt, atro etiam colore fuerit præditus. Cùm non immeritò à *Celeberrimo nostro Hannemanno in Scrutinio curioso Nigredinis posterorum Cham* dubitetur, an omnes ejus posterì fuerint nigri, an verò solus Chanaan maledictione Noachi tactus niger fuerit, à quo omnes Canaani postmodum ortum suum traxerunt.

§. 3. Et quæ quæso cum nigredine hâc inflicta fuisset poena, quam posterì chami tantoperè deprædicant & in deliciis habent, prout antea dictum? Certè Sacra Scriptura aliud quid docet, nempe quod execratio illa parentis jugum servitutis Chami posteris imposuerit, quod Hebraismus magis explanat, vi linguæ suæ dicens, Chamum fore
valdè

valdè abjectum servum fratrum suorum, quod etiam censente Illustri immensæque cognitionis Viro Dn. BOYLE ex parte fuit impletū, quando Israëlitæ, posterius Semi, subjugabant Cananæos, Chami progeniem, ipsosque duræ servituti mancipatos tenebant. Hoc autem de Æthiopi-
bus vix dici potest; hæc enim gens (*juxta Cl. Pechlinum*) in ultimos Africæ recessus velut oia relegata, sacris illis & internecinis Israëlitarum bellis, quibus tot tamen nationes & ipsi Cananitæ in servitutem sunt redacti, intacta cælo suo & solo fruens tranquillè semper egit, donec nupero demum seculo diu sepultæ gentes nostræ etiam plagæ ostendi cœperint; Hinc alii his moti argumentis assc-
runt, Æthiopes non tam Canaanis esse sobolem, quàm Ludi, filii Mizraim, qui & Ægypto & conterminæ Æthio-
piæ posteros suos impendit: Sed & hæ assertiones meræ sunt conjecturæ, nihil enim certi hîc pronunciare licet, quia illæ gentes tam diu à communi sensu & annalium me-
moriâ fuerunt remotæ, ut vix certam iis sedem, aut habi-
tum vultusq; characterem, saltem qui primitivo sit similis, assignare possimus. Quod si nostrarum hodie gentium in Europa migrationes tam obscuræ sunt, ut pauci per com-
mentarios aut originum indices, plurimi conjecturâ tan-
tùm in earum causas sint adducti, quid mirum, si in Africâ inexplorato terræ tractu & minùs perspectis gentium hi-
storiis magis hallucinemur. Et quicquid tandem sit, dato etiam, quod Æthiopes genus suum à Canaane re-
petant, nondum tamen evictum est, nigredinem esse ma-
ledictionis notam, & servitutem, cujus tot seculis immu-
nes vixerunt, nuper demum & mercantium avaritia pro-
tracti, colore significari. Quæ omnia S. Codicis Interpre-
tibus committimus, & si plura adhuc desiderentur, vide

sis integrum caput nonum Tractatus de colore & habitu Æthiopum, à Celeberrimo Pechlino editi.

§. 4. Properamus itaque ad causam physicam, non exclusâ sed præsupposita causâ primâ & universali, visuri, quibuscausis naturalibus Æthiopum nativa nigredo accepta ferenda sit. Abeunt autem authores in tot diversas sententias, ut difficilè sit in tanta philosophantium turba certi quid pronunciare, quibus non obstantibus eam amplexuri sumus opinionem, quæ & experimentis fulta, & ipsi rationi magis consona sit, his enim velis instructi non tam facilè in scopulos impingemus, sed vastum hunc oceanum citra naufragii periculum transnatabimus. Et ut iter hoc feliciùs emetiri possimus, primò omnium sententias æquâ lance trutinabimus, ut rejectis vilioribus ad veram via magis sit expedita.

§ 5. Occurrit autem primò eorum opinio, qui persuasum habent, causam atri huius coloris in genio loci quærendâ esse, cùm illud clima quo in Æthiopes vivunt peculiare quid obtineat, & ut aër istius loci quem hauriunt occultam habeat vim corpora humana nigro colore tingendi, ipsiq; semini talem imprimendi characterem, ut nigri quoque generentur infantes; & quis inficiabitur genium loci multū huc conferre; cùm alibi vulpes & lepores insueto planè colore tingantur, prout Olearius in suo itineralio enarrat. Verùm præterquam quod causa hæc occulta magis sit, minusque intelligi possit, quam res ipsa quam explicare volunt, eademque facilitate refellatur, qua ab ejusdem patronis asseritur, hoc etiam obstat, quod stante hac assertionem mutatio aëris coloris mutationem quoq; inferre debeat; cum autem videamus Æthiopū colorem adeo constantem esse, ut nunquam locorū mutatione ab indole sua de-

degeneret, nunquid enim mutabit chusæus pellem suam? ipsi etiam albi diutiùs eodem in climate viventes nunquā teste experientia nigrescant, causam hanc ceu insufficien-tem meritò rejicimus.

§. 6. Sicq; ad alteram progredimur sententiam, quæ eorum sustinetur patrociniò, quod cum quotidie obser-arent, messorum, Spicilegorum, aliorumq; ruricularum, qui maximam dierum æstuantium partem soli exposiri transigunt, cutem tum faciei tum manuum ita aduri, ut si non atro saltem fusco & ad nigredinem vergente colore tingantur, in eam deveniēre opinionem, quod Nigritæ, in- habitantes clima valdè fervidum, ab adustione Solarī atrum colorem quoque contrahant, cui accedit hoc ab *Illustri Boyle* annotatum, quod Dani aliæque gentes fri- gidorum climatum incolæ, ipsique etiam Angli, frigus non adeò rigidum experti, passim sint vultu candidiori, quam Hispani, Lusitani, aliique Europæi, climatum calidiorum inhabitatores. Verum enim verò, ut ut hoc argumentum ponderis quid præ se ferre videatur, tamen illud magis speciosum esse quam cogens cum *Dn. Boyle* censemus, frequentissima equidem & inveterata est opi- nio, nuper demum reficta, à solis ardore cum omnem fu- scitatem tum nigredinem hanc procedere, cū tamen contrarium multis rationibus demonstrare possimus, quas ordine enumerabimus.

§. 7. Desumimus autem primum argumentum, quo contrarium probaturi sumus à Nigredinis Æthiopum natura & qualitate, utpote cum illa non superficialis sit, qualis obscurus ille solet esse color, qui per adustionem so- larem inducitur, sed potiùs sub pellicula lateat, & sub cu- ticula fuliginis instar splendeat, ita ut neque calor torri-

dus neq; superficies corporis scabra aut strigosa, sed pin-
 guis & lævis deprehendatur , hinc nemo asserere au-
 debit, cutem nigræ adeò exustam vel torrefactam esse
 à calore solis, ut succo suo omnique humido orbata ligni
 combusti instar alium colorem induerit. Neque est quod
 regeras, incolas hos in torrida habitare Zona, eosque vi-
 vere in climate præ aliis fervidiori , radiisque solaribus
 perpendicularibus magis exposito. Quippe talis zona tor-
 rida, qualis ab antiquis describitur physicis nuspiam repe-
 ritur, hi enim ad situm solis respicientes putabant eam
 terræ plagam fore inhabitabilem in quam radii solares
 perpendiculariter inciderent, non attendentes, quod ca-
 lor ille torridus mille modis à corporibus terrestribus
 temperari possit. Hoc videmus in maris mediterranei
 utriusque accolis, nec non in habitatoribus regni maroc-
 cani, hi enim longè sunt strigosiores & sicciore cute quam
 nigræ, etsi à perpendiculo solis longiùs sint remoti, quam
 vel Angolæ aut Senegæ incolæ. Si quis autem roget, quare
 illa terræ regio quæ à sole perpendiculari illustratur, sat
 commoda sit tum pro hominum tum animalium prole
 multiplicanda, dicimus hoc à rore esse, qui copiosissimus
 ibidem deprehenditur & plagam hanc valdè tolerabilem
 reddit, nimia antiquorum levitate jam dum damnatam.
 Egregiè & pro more solidissimè hoc deducit supra allega-
 tus *Celeberrimus Pechlinus*, sunt, dicit, *meo judicio fluvio-
 rum latè vagantium nitrosæ, hoc est frigida & fœcunda auræ;
 est ros ille aereus mirificè excoctus, pinguis & nocturno illapsu
 gratus, hoc equidem non sata tantum ingenti & subitâ uber-
 tate perfundit, sed hominum quoq; & animalium fluxam in
 illos æstu corporaturam tuetur, densat, & speciosa pinguedine
 rotundat.*

§.8. Quod si calor corpora incolarū tantoperè adureret nigrità non solū ariduram corporis perciperent, sed insuper ob spirituum & succi nutritii absorptionem valdè languidi essent, cū tamen contrarium vel in vulgus notum sit. Sunt enim Nigrità pingues & laudabili corporis habitu præditi, quod *Magnificus Verulamius in Sylva sylvarum* profitetur. *Omnes, inquit, Æthiopes carnosio quidem sed in concinno sunt habitu corporis crassissq; labiis. Nasci quoq; eos videmus in regionibus aquæ, propter stuvios aliasq; causas, abundantibus; Meroë enim metropolis Ægypti amplum acum accepit; Longo quoq; ubi Æthiopes vivunt, aquis scatet, & regio circa capoverde est humida, unde & pesti obnoxia, certè putredini.* Insuper summus in ipsis deprehenditur vigor spirituum viriumq; constantia, ut non solū ad Venerē magis sint proclives, sed & in labore hoc sustinendo Europæis fortiores, quòd non sine maximâ sui turpitudine confessa est Europoëa quædam, libidinis Oestro adeò abrepta, ut sui non ampliùs memor prostibulum variarū fieret gentium, donec aquis immersa ad iudicis mandatum suffocaretur, cuius meminit *Erasmus Francisci in Theatro Historiarum.*

§.9. Novum quoq; hic nobis suggerit subsidium sapius *Laudatus Boyle*, quo speciosi argumenti antea prolati vim eo faciliùs declinare possimus. Si enim calor ille torridus vera causa nigredinis esset, tum omnes in ipsa Africa habitatores essent Nigrità, quia Æquatori æquè propinqui sunt ac aliæ nationes, quæ sunt Nigrità, quod tamen tam falsum est quam falsissimum: de quo *Dapperus de Terra Nigritarum.* Et quomodo quæso possent infantes recens nati elapsis aliquot diebus atro hoc colore tingi, qui solis calorem torridum nec dum passi sunt, id quod tamen fieri nemo inficiabitur. Nigritarum infantes dicit *Illustris Boyle,*

Boyle, vix decem dies natos, suâ infantia non obstante, eodem, quo parentes illorum, colore sunt imbuti, quod etiam extra zonam torridam fieri, præsertim in aulis principum, ubi gentes hæ aluntur, quotidie observamus.

§. 10. Alterum pro nobis militans argumentum à diverso Solis effectū desumitur, quippe extra omnem dubitationis positum est aleam, quod sol non solum infuset corpora, eaque colore subfusco tingat, sed quod multa quoque dealbet, prout in saxis, craniis humanis aliisque innumeris videre est. Siquidem, ut solis calor modo colliquat, modo indurat, sic idem ille non unum semper colorem adfricat objectis, sed pro eorum naturâ nunc nigredinem eamq; vel aridam aut succulentam & pinguem, modo albedinem eamque fuscā aut niveā. Hæc prolixè deducit nunquam sine laude nominandus *Pechlinus* pag. 120. & seq. Sol, dicit, plurima, obscura alias & fusca, in albedinem excoquit, dum rotulentis nitrosiq; particulis per poros squaloris tenuius distributis obscuritatem purgat, moxq; continuato in sultu unâ extrahitur. Saxa in terræ penetralibus tenebris & fuscitate cooperta, tunc, cum in moles assurgunt & luci exponuntur, nitorem albedinemq; mirificam consequuntur, non aliam ob causam, quam quod humiditas desuper incumbens, quæ æquare corporum superficiem solet, radiorum solarium impulsibus & tracta, particulas relinquat sphericas è quarum deinde mutuâ reflexione candor proficiat. Hucusque Celeberrimus *Pechlinus*. Sed quia inferiùs plura de vera coloris in genere causa dicturi sumus, filum abrumpo & ad aliam de nigredine *Æthiopum* opinionem considerandam propero.

§. 11. Alia enim adhuc restat ponderanda circa nigredinem *Æthiopum* sententia, quæ ipsam imaginationem

nem pro fundamento ponit, hæc etenim adeo fortis est, ut totum corporis habitum immutare possit, quod experta fuit mulier Europæa quæ cum gravida in Æthiopem oculos attentè quotidie defigeret, tandem enixa est infantem simili colore tinctum; fides sit penes authorem. Possent etiam innumera alia proferri exempla edocentia, quanta vis insit imaginationi, sed ne actum agam, unicum saltem ex Illustri BOYLE adducam, quod præ aliis argumenti hujus scopo magis respondet. Narravit mihi pluries, dicit, admodum ingeniosus Medicus, de nobili quadam fœmina juvene, ad quam accersitus deprehendebat, quod licet illa multum de adversâ valetudine quæreretur, tam parum causæ appareret vel in corpore vel statu ejus, unde divinare posset invaletudinem ipsius ultra imaginationem exporrigi, ut veritus propinare ei medicinam amicis illius persuaserit, ut amenis quibusdam itineribus mentem ejus recrearent: in quorum uno cum hæc Domina Winifrida virginis fontem inviseret, & per aliquot temporis spatium, utpote pia Romano Catholica, in aquâ illâ ad precibus ibi vacandum, maneret, essetq; occasio oculos attentè admodum in silices illos rubicundos defigendi, qui in fundo hinc illinc sparsi, magnam eorum constituebant partem, qui trans aquam apparebant, essetq; gravida, enixa est infantem puellam, cujus alba cutis maculis erat instincta, colorem & magnitudinem lapillorum istorum referentibus; cuique puella licet aliquot jam annos supervixerit, dictæ tamen maculæ tenaciter adherent. Quæ historia egregiè confirmare videtur ea quæ superius diximus. Verum enim verò, quamvis inficari nolim, multum hoc in negotio præstare posse phantasiâ, quod

alibi in physicis prolixius docetur, tamen dubium est in eo, utrum pro causa tali constanti & eodem semper agente ordine sola sufficiat imaginatio, quæ aliàs ceu causa quædam extraordinaria ipsam impedire potest naturam, ut à consueto suo aberret scopo.

§. 12. Quibus prælibatis tandem ad veram rationi & experientiæ conformem devenimus causam quam in formalem & materialem dividimus, formalem quod attinet, eam nec in oculis nostris, nec in ipsis objectis, sed in certâ luminis modificatione quærimus, quæ unicè à textura vel superficie corporis colorati dependet, ut inferius dicitur. Materialem autem nigredinis causam dicimus esse membranam quandam reticularem fuliginoso succo imprægnatam, cuticulam inter & cutim totum corporis habitum investientem, quam ad corporis æthiopici integritatem pertinere existimamus, hinc impossibile est, ut nativus iste color mutetur, nisi ipsa hæc fuliginosa membrana prius à corpore divellatur, quod à variolis hinc inde in nonnullis corporis partibus factum fuisse observavit sæpius allegatus Dn. BOYLE. Hæc assertio lucem suam foeneratur ex anatomia, quippe in cadaverum Nigritarum dissectione, in quâ præ aliis largissimam navarunt operam *Piso* & *Pechlinus*, ad oculum demonstratur, latere quid mucosi vel fuliginosi subter cuticulam, quod splendidam hanc corpori conciliet nigredinem.

§. 13. Neque meo quidem iudicio peccavero, si hac in parte Celeberrimo *Malpighio* ceu *Antesignano*, & Cl. *Pechlino* ceu oculari testi, & Nigritæ dissectori exquisitissimo primas deferam, quorum fide & arbitrio meritò stamus. Ipse enim *Malpighius* primus fuit, qui in variis anima-

libus inter cuticulam & cutim cribosum quoddam & reticulare corpus observavit, occasione cujus tandem in hæc erumpit verba: *ex quo transeunter deduco, non incongruam fortè nigredinis Æthiopum causam; certum enim est; ipsis cutim albam esse sicuti est cuticula, unde tota nigredo à subjecto mucoso & reticulari corpore ortum trahit.* Post hunc manum admovit, Cl. Pechlinus, & reticulare hoc corpus prolixè descripsit, cujus quoque verba hic apponere lubet. *Est ergò, dicit, pingue quid & mucosum, quod utramque membranam molliter distinguat, quod in Æthiopissâ nudis oculis manifestè contemplati sumus, in araneatâ tenuitate nigrum, opacum, & si conglobetur, cuticula nitorem specularem obfuscans.* Et paulò post. *Ostendimus liquidò in Æthiopissâ cutim candidiorem & suis illis notis insignem, quibus aliàs gaudere Europæorum cutis solet. Quare si mucosâ & reticulari fuligine cuticulam orbarem naturâ diaphanam, & mox imposerem cuti, emergeret continuò albedo illa in Europæis sic satis spectata; quin haud illepida erat rei facies, quando hinc inde abrasâ membranulâ nigra variegatus refulsit & bicolor habitus, sicut esse ovium solet aut canum, ubi ad cutim tondentur.* Ex quibus nunc liquidò constat, nigredinis in nigris materiale fundamentum esse corpus quoddam organicum, tenue, mucosum, membraneum reticulare, pingui & fuliginoso succo perfusum, cuticulam inter & cutim repositum, & candorem cutis per cuticulam aliàs relucens opaca nigredine infuscans, tunicæ uveæ oculi ferè per omnia simile. Cujus corporis superficiem infinitis scrobiculis præditam esse existimo, à quibus radii luminæ in eam incidentes maximam partem absorbentur, pauciores verò reflectuntur, in qua vera nigredinis ratio formalis consistit, hinc dari potest ratio, quare vestimenta

nigra magis calefaciant quam alba, quare etiam corpora nigra citius ad vitrum causticum accendi possint quam alia, nempe quia nigra omnem calorem & suscipiunt, & susceptum foveant.

§. 14. Radiat sic ultima hæc assertio suâ propriâ luce, ratione & experientia undiquaque confirmata, hinc non possumus non stupendæ hujus & constantis nigredinis causam in seminalem quandam conjicere impressionem, quia est individuus & perpetuus corporis Æthiopici comes, ut etiam in infantes transferatur, qui in prima statim ætate in frigidiores transportati regiones coloris majorum suorum adeo permanent tenaces ut eum nunquam exuant, quod tamen tantopere non amplius admirandû, cum jam omnes procreandi idææ liquori genitali impressæ sese explicuerint. Verum quis primum Nigritam generaverit, usque adeo obscurum est, ut cum *Celeberrimo Conringio* profiteri non erubescamus, & nos hoc nescire, qui eâ saltem contenti sumus felicitate, quod hodiernorum nigritarum coloris splendentis veram causam tum materialem tum formalem superius in scenam introduxerimus. Annitemur tamen hanc etiam superare difficultatem, remque si non acu saltem conjecturâ attingere, donec solidiora & meliora edoceamur ab aliis; nemo enim asserere audebit, Noachum cum suis filiis & habitu & colore Æthiopum fuisse præditum, quo præsupposito explicatum erit est difficillimum, ubi & à quo novum hoc hominum genus sua cœperit primordia?

§. 15. Mihi equidem verisimilius videtur, aliquot Noachi posteros temporis diuturnitate talem acquisivisse dispositionem habitualement, ut juxta tenorem impressi characteris tandem infantes nigro colore tinctos generaverint.

verint. Ecquid quæso frequentius est, quam parentes facie pallidos similes gignere infantes? vidimus ictericam peperisse infantem undiquaque flavo colore tinctum; ut asserere meritò possimus, manipulum posterorum Noachi deserta Arabiæ vel Ægypti loca occupasse, atque ad unum omnes excursionibus in spolia & rapina nec non venationibus valdè deditos vixisse sub dio, & cibis in terra nigra, Nilo nempe per vices imprægnata, natis quotidie ulos fuisse, hinc novum planè nacti temperamentum & moribus, & habitu & colore, ab aliis terræ incolis fecere divortium, cùm enim corporis sui essent negligentes, nec externæ formositatis curam haberent, sordidi & moribus agrestes degenerarunt tum à communi vivendi consuetudine, tum à pristina corporis pulchritudine, quæ duo nexu adeò arcto sibi sunt conjuncta, ut ferè perpetuo se invicem comitentur, ubi enim mores valdè sunt agrestes, & mens sui proprii domicilii nullam habet curam, ibi varii & in ipsam œconomiam inducuntur Solœcismi, ipsumque corpus à suo nitore mirum quantum degenerat, aliamque plane induit faciem, quod ipsa experientia omnium rerum Magistra confirmat.

§. 16. Sed hæc generaliora sunt, & saltē fuscitatem quandam & aliqualem coloris nativi mutationem suadere videntur, restat itaq; ut propiùs accedamus, & causã magis constantẽ describamus, quod facturi præsupponimus perversa hac & inordinata diætã & sordida vivendi consuetudine novum quoddam in corpore genitum & toti massæ sanguineæ superadditum fuisse fermentum, quantam autem vim & potestatem habeant fermenta, aliunde satis notum est, & cum semen sanguinis ceu matris sequatur indolem, simili imprægnatum fermento ipso in utero

notabilem in foetus formatione induxit mutationem. Cum enim antea ex colliquamento partes quædam viscidiores inter alias fluidas in corporis ambitu moverentur, & desertæ ab his cutim & cuticulam tandem constituerent, & solidarum partium induerent naturam, nunc in nigritæ infantis conformatione ob majorem liquoris genitalis fermentationem & spirituaſcentiam partes innumeræ ramosæ quales sunt pingues & butirosæ eo usque sunt protrusæ, ut regredi nesciæ & cum aliis terrestribus combinatæ, mucosum tale & reticulare corpus constituerint, quemadmodum videmus, quod omnia pingua colore & agitatione nimium vexata tandem nigrescant, quod vel in butyro observare licet, præsertim si aliis fibrosis & membranaceis commisceatur. Novum hoc fermentum idearum aliqualem infert mutationem, etsi enim centrales eodem adhuc evolvantur modo, tamen superficiales nunc se aliter explicant, ut nova non solum pars organica subter cuticulam ipsi cuti adnascatur, sed & in corporis ambitu præsertim labiorum & narium corticibus novus quidam & à communi conformatione recedens habitus inducatur, quo habitu cum nigro colore Nigritæ ab aliis gentibus distinguuntur. Sed hæc fortè non usque adeò satisfaciunt, ut non aliqui remaneant scrupuli, quibus si non eximendis saltem æquiùs ferendis hoc conveniet remedium ex Lucretio desumptum.

*Multa tegit sacro involucra natura nec ullis,
Fas est scire quidem mortalibus omnia. Multa
Admirare modò, nec non venerare; nec illa
Inquires, quæ sunt arcanis proxima, namq;
In manibus quæ sunt, hæc nos vix scire putandum:
Est procul à nobis adeò præsentia veri.*

§. 17. Objici adhuc posset, nigredinis causam non posse à membrana tali peculiari dependere, quia Æthiopum infantes non nascuntur nigri, sed elapsis aliquot diebus demum tales fiunt, cum enim *Illustris Boyle* solertem quendam amicum suum sciscitatus esset, qui plures quam trecentos Æthiopes tam foeminas quam mares in America ad colendum agros suos alebat, eorumne infantes nigri in lucem ederentur, respondit; Non sic edi, sed prodire eodem ferè cum Europæis colore subrubenti, & post aliquot demum dies nigrescere. Confirmatur hoc apud eundem testimonio *Andrea Battoli*, qui à Lusitanis captivus Angolam missus, ibi & in regionibus vicinis octodecim ferè annos partim captivi, partim gubernatoris navium, partim militis vitam egit; factaque Africani regni *Congo* dicti, à Nigritis habitati, mentione, hæc habet: Infantes in hac regione albi nascuntur; coloremque intra biduum cum nigro commutant. Sic Lusitani, regni *Congo* incolæ, liberos interdum ex Æthiopissis suscipiunt, ac sæpiùs patres decipiuntur, rati, quando infans editur, prolem esse suam; & intra biduum filius filiave Nigritæ deprehenditur, quod Lusitanos ægerrimè habet. Verùm respondemus ad hanc objectionem, colorem illum subrubicundum à nimia suboriri humiditate, sive liquoris serosi cutim inter & cuticulam abundantia, cui infans in utero materno innatat, quo aliquot dierum spatio dissipato color sive candidus sive niger se magis prodit, antea ob humoris copiam absconditus.

§. 18. Pro coronide nunc repetimus, colorem à luminis modificatione motuumq; globulorum secundi Elementi varietate dependere, in ipsis autem objectis coloratis solâ superficiem vel texturam istas instituere modificationes.

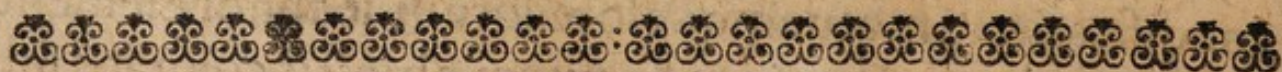
Quæ

Quæ cum jam alia sit in Nigritis quam in Europæis, radios luminares, aliter quoque excipit, nec eos eô quô cutis Europæorum modo & ordine ad oculos remittit, unde sensus coloris nigri in nobis producitur. Hinc nigerrima sunt corpora, quæ luminis motum extinguunt, quod in panno sericeo videre est, cùm enim exigua filamenta sericea valdè hispida sint, omnimodaque asperitate donata, si per microscopium ea intuearis, radios luminares vel absorbent, vel eos alio remittunt; quam ad locum in quo versamur, unde summa illa nigredo.

§. 19. Rejicimus etiam vulgatam illam coloris divisionem in verum sive realem, & in falsum sive apparentem, cùm omnis color sit verus, etsi singulis etiam momentis aliter atque aliter appareat, qui enim his coloribus nullam realitatem inesse existimant, veram naturam colorum ignorant, nam exempla à collo columbæ vel cauda pavonis vel etiam Prismate vitreo nec non aulæis vel apotelesmatis desumpta nostram hypothesein non solum non everrunt, sed etiam illustrant, imò magis confirmant, colores nihil aliud esse extra nos quam luminis modificationes. Quod enim usus scholæ obtinuit, colores alios esse reales alios duntaxat apparentes & quasi umbratiles, id nullo solidiore nititur fundamento; cùm tota coloris natura in hoc posita sit; ut appareat & visibilis fiat. Quasi verò objectum, quod sensum realiter afficit & movet, non sit quid reale, atque in rerum naturâ non existat. Nonne Iridis colores, quos inter apparentes recensent, suas imagines in specula transmittunt? Quid igitur obstat, quo minùs inter veros colores numerentur. Profecto cum objectum visus proprium sit color; neque ullum discrimen inter veros & apparentes animadvertat; cumque facultas circa proprium objectum falli non possit, optimè concluditur, omnes colores ejusdem esse conditionis;

Sed manum de Tabula.

COROLLARIA.

1. *Qui presens sciensq; tacet utique consentire videtur.*
2. *Honores Academicos suscipere licitum est.*

3. Charitate impellimur ad omnes diligendum, & eis quantum vires & opes sinunt occurrendum.
4. Habitus vitiosus delinquentem non excusat.
5. Ignis non est calidas.
6. Oculus non videt neque auris audit, sed mens.

Der Kriegeres Gott erhitze jetzt viele durch sein Blitzen
 Und der Carthaunen Knall macht viele rühmlich schweigen/
 Das viele / wie man sieht / hinziehen in den Streit/
 Darzu sie ihre Macht und freyer Muht bereit.
 Einander wendet sich weit ab von solcher Bahne
 Zu Leuten so mit Ehr sind auff der Musen Plahne.
 Du / **Musen-Sohn** / rennst auch dahin mit edlem Muht/
 Und bringst / was eingepflant / hervor in voller Gluht.
 Jetzt eben an dem Ort / wo Musen-Söhne kämpffen/
 Und durch der Musen Kunst all' Irthum hurtig dämpffen.
 Hierzu bringe dich dein Fleiß und Kunst, geßiß'ner Sinn/
 So gehe nur wo dich Herr **Waldschmied** führet hin/
 Erweg' was sonderlich von schwarzer Farb zuschreiben
 Damit die Wissenschaft bey vielen mög' verbleiben.
 Wohl denen / daran man muß loben stäten Fleiß
 Dem die gelehrte Zunft gibt wohl-verdienten Preiß:
 Die in der Mutter Schoß nicht haben Lust zu alten
 Begierig das zusehn / was in der Fremd' enthalten.
 Wie mancher wandert weit hin über Land und Meer/
 Bringt aber von der Reiß' nichts mit als Laster her.
 Gar mancher kurtzt die Zeit durch geiles Wollust, Spielen
 Der besser eyle nach der flugen ihren Zielen.
 Vielwehrter Freund **Lucan** / weil du so darnach ringst/
 Und nimmer spahrst den Fleiß / bis du es darvon bringst.
 Ich will / so ichs erleb / die Ehr so dir gegeben
 Noch sehen / da dein Lob wird an den Sternen fleben.
 Drum geh' nur immer fort mein Freund auff dieser Bahn
 Bis daß dein Ruhm und Kunst dir tug' endlich Wolcken an.

| Hiemit hat dem Herrn Respondenten seine schuldigkeit
 abstaten wollen

JOHANNES VALENTINUS NIESIUS,
 Der Heil. Schrift Beflissener.

A Thiopum nigrum defendis, AMICE, colorem :
 Ingenii noctem, te pepulisse doces.
 Gratulor ex animo toto, CONVICTOR amande,
 Ut dextrè cœptum perficiatur opus.
 Votis posco diem tibi terque quaterque beatam,
 Mens, capiat clarè, lingua diserta sonet.
 Ipse tuis adsit studius Rex magnus Olympi,
 Atque animi nigras ejiciat tenebras.

His paucis Pereximio ac Doctissimo Dn. Respondenti gratulari voluit
 CONRADUS SCHENCKELIUS, S. S. Th. Stud.

So viel Köpffe / so viel Sinne pflegt man ins gemein zusagen
 Jederman will darnach streben was seinen Sinne thut behagen
 Unter andern / in den Farben sich auch Zwiespalt spüren thut /
 Dieser liebt die weisse Farbe / jener rothe Rosen Bluth :
 Andre lieber Schwarze haben / welche stets beständig bleibet /
 Die der Sonnen starckes Feuer noch der rauhe Frost verreibet
 Da die Rothe bald verbleicht durch ein leichtes Winde prahlet
 Und die Weisse sich verkehrt durch des Phoebi helle strahlet
 Herr Lucan mich düncket eben / daß ihm müßte auch gefallen
 Jene gleichsam glitzend Schwärze / da ihr vor den andern allen
 Jeg mit sonderlichem Fleiß euch dieselbe hat erkohren
 Und insonderheit berührt die wie Kohlspeck schwarze Mohren
 Deren Schwärze Grund ihr zeigtet durch eur kluges disputieren /
 Hiervon wie ein Held ihr streitet und thut siegreich triumphieren.
 Nun wann ihr so ferner kämpffet hier in dieser schnellen Zeit
 Die durch unser Jahre Flucht gar gar bald wird abgemeit.
 Als dann werdet ihr einernien solche Früchte solche Sachen
 Die auch wie die schwärze bleibet / alles Stürmen wird verlachen /
 Wañ schon auch die Himmels Pford starck mit ihrem doñer brülle
 Und in schwarzer Trauer Deck sich das klare Liecht verhülle
 Wann es wirffet / schläget / blühet hiervon doch kein Blat fällt abe
 Sondern blühet in vollen Ahren : Endlich wañ euch bringet zu Grabe
 Der wie eiserne Todes Bund / wann man euch schon scharret ein
 Muß die lange Todes - Nacht euch dennoch ein Leben seyn.

Seinem Herren Landsmann zu Ehren hat dieses wohlmeynend besfügen wollen

JOHANNES CHRISTOPHORUS BRÖSKE.